

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
שלישי

היכל
תשיעי

דבר מלכות

שופטים

יש נביא בישראל ונבואתו העיקרית: "הנה זה משיח בא"

שיחות קודש

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל שליט"א

שניאורסאהן

מליובאוויטש

יוצא לאור על ידי מערכת

"אוצר החסידים"

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ושבע לבריאה

מאה וחמשה עשר שנה להולדת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

מוקדש להתגלותו המיידית לעיני בשר של
כ"ק אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח שליט"א
למטה מעשרה טפחים ומתוך חיים נצחיים
ויגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצנו תיכף ומיד ממש

*

לזכות

הת' שניאור זלמן שי'

ליום הולדתו, וא"ו אלול

ולזכות אחיו ואחיותיו שיחיו

*

נדפס ע"י הוריהם

הרה"ת ר' יוסף יצחק וזוגתו מרת שרה שיחיו גורביץ

*

הי' שותף בהפצת "דבר מלכות"

להשיג השיחות, להקדשות ולפרטים נוספים טל': (718) 753-6844

הוכן לדפוס ע"י

יוסף יצחק הלוי בן אסתר שיינדל

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

כתובתינו באינטרנט: <http://www.torah4blind.org>

משיחות ש"פ שופטים, ז' אלול ה'תשנ"א

– תרגום מאידית –

ושוטרים תתן לך", משא"כ בלשון היעוד נאמר רק „ואשיבה שופטיך“, ולא מוזכר שוטרים. ולאידך: נוסף הלשון והענין „ויעציך“.

(ב) מה הם שני הענינים ד„שופטיך“ ו„ויעציך“?

(ג) מדוע נאמר ב„שופטיך“ הלשון „כבראשונה“, וב„ויעציך“ – „כבתחלה“?

(ד) הדיוק „שופטיך“ ו„ויעציך“ בלשון נוכח (לא כבפרשתנו – „שופטים ושוטרים“ סתם (אע"פ שאח"כ כתוב „תתן לך“).

ג. ויש לומר הביאור בזה:

החילוק בין שופטים ושוטרים הוא – בלשון רש"י: „שופטים – דיינין הפוסקים את הדין, ושוטרים – הרודין את העם אחר מצותן שמכין וכופתין במקל וברצועה עד שיקבל עליו את דין השופט¹⁰“. כלומר, שהשוטרים ענינם לכפות ולהכריח את אנשי העם שיקבלו את הדין והמשפט.

עפ"ז מובן מדוע ביעוד הגאולה נאמר רק „ואשיבה שופטיך“ ולא „שוטרים“ –

א. בשייכות עם הציווי בפרשתנו „שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך“, ישנו היעוד של נביא הגאולה: „ואשיבה שופטיך כבראשונה ויעציך כבתחלה“, וכפי שאומרים גם בתפלה בכל יום (מימי החולה): „השיבה שופטינו כבראשונה ויעצינו כבתחלה“.

וע"פ המדובר כמה פעמים ובפרט לאחרונה – בנוגע להכרות והודעת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו: „לאלתר לתשובה (ובמילא) לאלתר לגאולה“, שכבר סיימו הכל, גם את „צחצוח הכפתורים⁵“, וצריך רק להיות „עמדו הכן כולכם“ – וגם את זה כבר סיימו – לקבל פני משיח צדקנו תיכף ומיד ממש – מובן, שאוחזים כבר עתה בזמן של קיום היעוד „ואשיבה שופטיך גו' ויעציך⁸“, ויתירה מזו: כבתחילה: כבר ישנה ההתחלה בזה, כדלקמן.

ב. ויובן זה בהקדים כמה דיוקים בלשון היעוד:

(א) בציווי בפרשתנו נאמר „שופטים

(1) בתחילתה.

(2) ישע' א, כו.

(3) ברכה ה"א דתפילת העמידה.

(4) „קול קורא“ ב„הקריאה והקדושה“ (סיון-תמוז תש"א. אלול תש"ב) – נדפסו באגרות קודש אדמו"ר מהר"י צ"ח ע' שסא ואילך. שעו ואילך. תת ואילך. ח"ו ע' תל ואילך.

(5) ראה שיחת שמחת תרפ"ט.

(6) אגרות קודש שלו ח"ד ע' רעט. וש"ב.

(7) ראה „היום יום" ט"ו טבת. ובכ"מ.

(8) ראה פיה"מ להרמב"ם סנהדרין פ"א מ"ג, דמשמע שם „ואשיבה שופטיך גו' יהי עוד „לפני בוא המשיח“ וכחסיוס בכתוב זה „אחרי כן יקרא לך עיר הצדק גו'“. וראה לקו"ש ח"ט ע' 105 הערה 74.

להביא את 770 הביתה!

כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל

הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש

כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית!

קבצים גרפיים וקבצי טקסט:

דבר מלכות: שיחות כ"ק אד"ש מה"מ מהשנים תנש"א-תשנ"ב.

יחי המלך: קונטרס שבועי, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.

המעשה הוא העיקר: לקט הוראות למעשה בפועל משיחות כ"ק אד"ש מה"מ (החל משנת תשמ"ח).

שיחות הגאולה: גיליון שבועי של ימות המשיח, בהוצאת „האגודה למען הגאולה האמיתית והשלימה“.

מעין חיי: גיליון שבועי לילדים, בהוצאת „מכון לוי יצחק“ בכפר חב"ד ב'.

האמונה הטהורה: גיליון שבועי בעניני אחרית הימים.

קבצים גרפיים בלבד:

לקוטי שיחות: שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ היו"ל לקראת כל שבת ב-770,

על-ידי „ועד להפצת שיחות“.

חדש לקוטי שיחות (מתורגם): שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ הנדפס בספרי

לקוטי שיחות, בהוצאת „מכון לוי יצחק“ בכפר חב"ד ב'.

להקהיל קהילות: גיליון שבועי מתורתו של משיח בעניני הקהלות בשבת,

בהוצאת צא"ח העולמית, ניו-יורק.

קבצי טקסט בלבד:

פנימיות: ירחון לבני הישיבות, בהוצאת מרכז את"ה בארץ הקודש.

ליקוט נגונים: שתי חוברות על הניגונים שניגן וביאר כ"ק אד"ש מה"מ, בהוצאת קה"ת (תשנ"ב).

דרך הישרה: (אידיש) קונטרס מיוחד לילדים, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.

לעבן מיט דער צייט: (אידיש) קטעים לפרשת השבוע מתוך הספר, בהוצאת ישיבת

„אהלי תורה“, ניו-יורק.

דבר תורה: (אידיש) דף שבועי לילדים, היו"ל על-ידי מוסד חינוך „אהלי תורה“, ניו-יורק.

כמו-כן ניתן להוריד באתר את „קונטרס בית רבינו שבבבל“

ושיחת ש"פ שופטים ה'תשנ"א

מדור מיוחד לספרים וחברות באנגלית בעניני גאולה ומשיח!

האתר מנוהל ע"י הרה"ת ר' יוסף-יצחק הלוי שגלוב

וכתובתו: <http://www.moshiach.net/blind>

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

ולכאורה: כיצד מתאים שם הפרשה („שופטים“) עם המצוה שתוכנה הוא לכאורה „שופטים ושוטרים תתן לך בכל שערך“, ועד שאיתא במדרש²¹ „אם אין שוטר אין שופט, כיצד, כיון שנתחייב אדם בב"ד לחבירו אם אין שוטר שיוציא ממנו כיון שפורש מן הדיין אין ספיקה ביד הדיין לעשות לו כלום אא"כ מוסרו ביד השוטר“!?

והביאור בזה²²: ענין השוטרים הוא רק סיוע להשופטים, שאם השופט אינו יכול לבצע את משפטו בפועל, צריכים לשוטרים, „בעלי מקל ורצועה“, שיכריחו את הבעל דין „שיקבל עליו את דין השופט“. ולכן נקראת הפרשה רק בשם „שופטים“, ומינוי השוטרים אינו נחשב למצוה בפ"ע (במנין המצוות), אלא הוא נכלל במצות מינוי השופטים – כיון שענין השוטרים הוא פרט בענין ה„שופטים“ (בכדי לפעול את קיום המשפט (בפועל) שע"י השופטים), אבל אין זה ענין הכרחי לענין המשפט, שיכול להתקיים בפועל גם ללא שוטרים, כאשר המצב והזמן הוא כתיקונו, שאין צריכים לזה (כפי שיהי' לע"ל), כנ"ל.

וזה שהציווי בתורה כולל גם „שוטרים“, הוא כיון שזהו ציווי לדורות המדבר על כל הזמנים וכל המצבים, במילא צריכים ציווי על שוטרים, במצב שנדרש שיקבלו את הדין בדרך כפי²³

כיון שלעתיד לבוא מתבטלים מציאות הרע²² והיצר הרע²³, ולא יצטרכו לשוטרים²⁴ שיכריחו את אנשי העם להשמע להוראות השופטים, כיון שכל האנשים יקיימו מעצמם את ההוראות²⁵. יצטרכו רק „שופטים“, שיפסקו דינים וילמדו תורה ויורו את הוראות התורה והמצוות לבנ"ב²⁶ („ילכו מחיל אל חיל“²⁷ בקדושה גופא²⁸).

ד. ויש לומר שזה מרומז גם בשם הפרשה „שופטים“ (ללא תיבת „שוטרים“), כידוע²⁹ ששמו של דבר מבטא את תוכן כל הדבר, ועד"ז בנוגע לשמות פרשיות התורה כפי שהן נקראות ע"פ מנהג ישראל, והן בתכלית הדיוק³⁰ –

(12) כמש"נ „ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ“ (זכרי' ג, ב).

(13) ראה סוכה נב, א.

(14) ראה אוה"ת פרשתנו ע' תתכ"א: ועפ"ז יובן ענין ושוטרים . . והיינו להכות נה"ב בשבט ע"ד לעולם ירגיז (ברכות ה, רע"א).

(15) ולהעיר מפ"י הרד"ק עה"פ ואשיבה שופטיך כבראשונה: זה יהי' בימות המשיח שיכלו הרשעים כולם ושארית ישראל לא יעשו עולה ולא ידברו כזב (צפני' ג, ג).

(16) ראה רמב"ם ריש הל' ממרים: ב"ד הגדול שבירושלים [העיקר והיסוד של כל השופטים ש„בכל שעריך“*] הם עיקר תורה שבעל פה והם עמודי ההוראה ומהן חק ומשפט יוצא לכל ישראל. וראה לקו"ש חכ"ט ע' 97.

(17) לשון הכתוב – תהלים פד, ת.

(18) ראה תניא אגה"ק סו"ס כו (קמה, א).

(19) ראה תניא שעהיוה"א פ"א. וראה בארוכה „תשובות וביאורים“ (קה"ת תשל"ד) ס"א.* לקו"ש ח"ו ס"ע 35 ואילך ובהערות שם. וש"נ.

(20) ראה בארוכה לקו"ש ח"ה ע' 57 ואילך. ועוד.

* ראה פרשתנו יז, ח (בפרש"י ד"ה דברי ריבות). ולהעיר גם מספרי ריש פרשתנו (עה"פ בכל שעריך). ומב"ס הל' סנהדרין פ"א ה"ג. ועוד.

* אגרות קודש כ"ק אדמו"ר שליט"א ח"א ס"ע רפח ואילך. המו"ל.

לעילוי נשמת

ותיק וחסיד אי"א עוסק בצ"צ באמונה
מסור ונתון לעשות צדקה וחסד
בעל מעשים ומרץ ורב פעלים
הרה"ח התמים ר' שניאור זלמן ע"ה
בן הרה"ח התמים ר' יצחק אלחנן הלוי הי"ד
שגלוב

מקושר מאוד לכ"ק אדמו"ר מה"מ מליובאוויטש
ממיסדי ומנהלי הארגון "פרי"
לקרב את היהודים עולי רוסיה לאביהם שבשמים
ולהכניסם בבריתו של אאע"ה
המדריך והמשפיע שלהם ורבים השיב מעון
הפיץ תורה ע"י שיעוריו הרבים
ממנהלי ופעילי מבצע תפילין וכו'
השקיע כוחות רבים לטובת שכונת המלך
ולחיזוק כבוד רבני ליובאוויטש
זכה להעמיד דורות חסידים ואנשי מעשה
נפטר בשם טוב
כ"א תמוז ה'תשס"ו
ת' נ' צ' ב' ה'

(21) נתחומא פרשתנו ב (ובתנחומא באבער ג). וראה גם ספרי ריש פרשתנו (עה"פ בכל שעריך). וראה ביאור הר"פ פערלא לסהמ"צ לרס"ג פרשיות פרשה א' בסופה.

(22) ראה לקו"ש חל"ד ע' 104-103.

(23) אלא דיש לומר, דכיון שכל עניני התורה הם נצחיים – גם לע"ל יהיה הענין ד„שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך“, אלא שאז יהיו שוטרים אך ורק למעלייתא – להכריז ולהודיע

[ולכן גם נאמר במדרש „אם אין שוטר אין שופט“, לא לדינא, אלא לתועלת קיום הדבר, כשיתכן שבלא שוטרים המשפט לא יצא לפועל].

ה. עפ"ז יובן הטעם לכך שביעוד ניתוסף „ויועצין“ (נוסף על „שופטיך“), כיון ששלימות הכח לכך שבגאולה יהיו בנ"י בשלימות ויקיימו את הוראות השופטים ללא צורך בשוטרים – הוא מזה שיהיו אז „שופטיך“ וגם „ויועצין“:

החילוק בפשטות בין שופט ויועץ הוא: שופט אינו בערך להנשפט, הוא נמצא שלא בערך למעלה ממנו – הן מצד ידיעתו והבנתו בדינים ומשפטים, והן מצד הביטול שצריך להיות להנשפט אל השופט בכדי לקבל את הדין (אפילו אם אין זה כרצונו של הנשפט); השופט פוסק את הדין ומשפט בדרך ציווי וגזירה (- מלמעלה למטה), והנשפט חייב לקבל זאת בקבלת עול (בין אם הוא מבין זאת ובין אם לאו).

משא"כ יועץ כשמו כן הוא – הוא נותן עצה טובה²⁴, בלשון חז"ל²⁵ – „עצה טובה קמ"ל“. וזה מורה שהיועץ (בתור יועץ) נמצא בערך להשומע ומקבל העצה, ולכן מדבר היועץ אליו (לא מלמעלה למטה בדרך ציווי וגזירה, אלא) כידיד טוב המדבר עמו שזה בשורה ונותן לו עצה

²⁴ ע"ד מציאותו של השופט. או בכדי לסייע לבני בקיום עניני ב"ד [לדוגמא: ליישר הדרך עבור עדי ראיה בקידוש הלבנה בכדי שיוכלו להגיע לב"ד בנקל ובוריות (ע"ד תוספתא שקלים פ"א. ראה גם סה"ש תשמ"ט ח"ב ע' 663].

אמנם, מכיון שפשטות ועיקר הפירוש ד„שוטרים“ הוא „בעלי מקל ורצועה כו“, לא נזכר זה בדיבור ביעוד הגאולה.

²⁴ דפשוט שהבטחה בהגאולה הוא, שיועץ („ויועצין“) עצה טובה דוקא.

²⁵ עירובין לט, א. וש"נ.

טובה כיצד להתנהג, עצה שהוא (השומע) מבין ומונח אצלו והוא מרגיש שזהו ענין טוב עבורו (השומע), אם לאו – אין זו עצה טובה, אלא חוקה וגזירה.

ועד"ז מובן גם החילוק בין „שופטיך“ ו„ויועצין“ בלשון היעוד בקשר למשפט ועצה בעניני תורה ומצוות.

ויש בזה מה שאין בזה: מעלת היועץ היא, שזה מתקבל יותר אצל שומע העצה, זה חודר בו בפנימיות מציאותו, כיון שמונח אצלו שזוהי עצה טובה עבורו; מעלת השופט היא, שהיות והוראותיו באות כהוראה וציווי מהשופט שהוא נעלה שלא בערך מהנשפט, ה"ז נותן לשופט, שיש לו כח התורה לפסוק דינים, נתינת כח גדולה שלא בערך (לגבי יועץ שבערכו), וגם – שזה בא בדרך ציווי מלמעלה, שמכריח את האדם שיקיים את ההוראה (משא"כ עצה יש לו ברירה אם לקיים או לא).

ובסגנון אחר: אצל שופט נמצאת בהדגשה (בעיקר) מציאות השופט, ואצל יועץ נמצאת בהדגשה (בעיקר) מציאות מקבל העצה.

וע"ד שני הענינים שצריכים להיות בכללות עבודת האדם²⁶: עבודת האדם בכח עצמו – אתערותא דלתתא, והסיוע מלמעלה – אתערותא דלעילא. ועד"ז בפרטיות יותר ישנם שני הענינים בסיוע מלמעלה עצמו²⁷: סיוע ונתינת כח שהוא

²⁶ ראה גם בארוכה סה"ש תנשא ח"ב ע' 750-2 (לעיל ע' 351-2).

²⁷ להעיר מהמבואר (לקי"ת ש"ש כג, ד. ובכ"מ) ע"ד החילוק בין אתעדל"ע הבאה ע"י אתעדל"ת (שהיא מבחי' פנימיות האור) לאתעדל"ע הבאה מצד עצמה (שנמשכת מבחי' נעלית יותר, מבחי' כוון שאין אתעדל"ת מגעת שם). – אלא דשם קאי דוקא באתעדל"ע הבאה ע"י ולאחרי עבודת האדם בבחי' אתעדל"ת.

לעילוי נשמת

ר' נתנאל ב"ר אפרים ע"ה נסים
נפטר ביום ט"ז סיון ה'תשס"ה

ת. נ. צ. ב. ה.

ולזכות

זוגתו מרת דבורה בת אסתר תחי' נסים
לאורך ימים ושנים טובות עד ביאת
גואל צדק, ומתוך בריאות הנכונה

*

נדפס ע"י ילדיהם

ר' עמוס וזוגתו מרת רישא שיחיו נסים
ר' אפרים וזוגתו מרת מריטה שיחיו נסים
ר' דוד וזוגתו מרת אורה שיחיו בורק

* * *

לעילוי נשמת

ר' שלמה ב"ר יוסף ע"ה קרמרמן
נפטר ביום ט' מ"ח ה'תשס"ח

ת. נ. צ. ב. ה.

ולזכות

זוגתו מרת רבקה לאה בת יוכבד תחי' קרמרמן
לאורך ימים ושנים טובות עד ביאת
גואל צדק, ומתוך בריאות הנכונה

*

נדפס ע"י ילדיהם

ר' עמוס וזוגתו מרת רישא שיחיו נסים
ר' נחום יוסף שיחיו קרמרמן

ר' גרשון שמואל וזוגתו מרת רונית שיחיו קרמרמן
ר' מרדכי יצחק וזוגתו מרת גיטל שיחיו אפסל

למטה, ביחד עם קדש הקדשים ואבן השתי' שבו, ממנה הושתת כל העולם כולו.

ובעמדנו אחרי חמשה עשר באב - שמזלו ארי'142, ר"ת (אב) אלול, ראש השנה, יוהכ"פ הושענא רבה143 - הנה מנהג ישראל לאחל לכאו"א מישראל

142) ספר יצירה פ"ה מ"ב. רש"י ר"ה יא, ב. ועוד.

143) של"ה במס' ר"ה שלו (ריג, א). ועוד.

ולכל בני"ו: כתיבה וחתומה טובה144, וגמר חתימה טובה, לשנה טובה ומתוקה, בגשמיות וברוחניות וברוחניות ובגשמיות וגם יחד, והקב"ה ימלא משאלות לבב כל אחד ואחת מישראל לטוב,

ובפרט - בקיום בקשת ותביעת כל א' מישראל: „עד מת"?! „השיבה שופטינו כבראשונה ויועצינו כבתחלה“, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, ותיכף ומיד ממש.

144) ראה דרכי חיים ושלום סתרפ"ד.

ציווי מלמעלה, ללא התחשבות (כ"כ עיקרית) בהכשרת כלי המקבל - לכן ישנו הפסק (באיכות, ובמילא גם בזמן) בין דברי השופט לקיומם ופעולתם בפועל, כיון שלאחרי פס"ד השופט צריך רק אז להתחזיל דבר חדש - קבלת הדין וקיומו ע"י הבעל דין. ולכן נאמר בזה הלשון „שופטיך כבראשונה“ - שהשופטים ש„אשיבה“ הם „כבראשונה“, בדרגת „ראשונה“, לפני התחלת הענין.

משא"כ בפעולת היועץ, שבה נמצאת בהדגשה (בעיקר) מציאות המקבל, הרי שומע העצה הוא כלי מוכשר לזה, והעצה נאמרת בכוונה שהיא תתקבל אצל השומע, היינו, שעצם ענין (נתינת) העצה מורה על כך שכבר ישנה התחלת הענין, כיון שהשומע כבר מוכן לכך, והעצה היא רק כדי לגלות זאת בו ולהראות לו כיצד זוהי (עצה) לטובתו, וגם בזמן - שתיכף לאמירת העצה ישנה התחלת קיום העצה. ולכן נאמר „יועציך כבתחלה“, שה„יועציך“ שישבו בימות המשיח הם „כבתחלה“, בדרגת „תחלה“, הם קשורים עם תחלת קיום העצות בפועל.

ועפ"ז מובן גם הלשון „יועציך“ לשון נוכח, היועצים שלך - כיון שבעצה מודגש שזהו ענין שלך; והכוונה בזה היא, שע"י „יועציך“ ייעשו גם ה„שופטים“ - „שופטיך“ לשון נוכח, שהוראות השופטים (שהם מצ"ע שלא בערך הנשפט) יתקבלו אצלו באופן פנימי, כקבלת העצות.

ויש לקשר זה עם הנאמר בפרשתנו - „שופטים גו' תתן לך בכל שעריך“:

שער (העיר) הוא הפתיחה וההתחלה להכנס לעיר. והכוונה היא, שמיוני השופטים (והשוטרים - בזמן שבו צריכים לזה) יהי' באופן ד„תתן לך בכל שעריך“ לשון נוכח, שההוראות ופסקי

בערך להאדם ומתלבש בו באופן פנימי; וסיוע ונתינת כח הבא מדרגא שלא בערך אליו. ועד"ז י"ל ישנם שני ענינים אלו בהסיוע לעבודה הבא מבנ"י עצמם: „שופטיך“ - שענינם הוא תורה (דבר השם) - נותנים סיוע מלמעלה²⁸ שלא בערך האדם, ו„יועציך“ - מסייעים לו באופן של התלבשות פנימית, באופן שמרגיש שזוהי טובתו.

ו. עפ"ז יובן החילוק שב„שופטיך“ נאמר „כבראשונה“ וב„יועציך“ - „כבתחלה“²⁹:

החילוק בין „ראשונה“ ו„תחלה“ הוא: „ראשון דמעיקרא משמע“³⁰, היינו שזהו (או שיכול להיות) קודם התחלת הענין³¹. משא"כ „תחלה“ מורה על התחלת הענין בפועל.

ויש לומר שזהו החילוק בין „שופטיך כבראשונה“ ו„יועציך כבתחלה“ (שגם כפי שהשופטים והיועצים היו פעם³², ישנו חילוק עיקרי ביניהם המודגש בשינוי הלשון „כבראשונה“ ו„כבתחלה“): כיון שבפעולת השופט נמצאת בהדגשה (בעיקר) מציאות השופט, וזה בא בדרך

28) ראה סד"ה שופטים העת"ר (המשך תער"ב ח"ב ע' אקיד).

29) להעיר מהפירושים עה"פ - באו"א.

30) פסחים ה, א. וראה גם פרש"י בא יב, טו (ד"ה אך).

31) וגם לפי הפירוש הפשוט ב„ראשון“, שהוא הראשון של הבא לאחרי זה (ויש שני לו), הרי הוא מובדל ומרומם מהם. משא"כ „תחלה“ - התחלת הענין - מורה על קירוב להבא לאחרי זה. ע"ד המבואר בהחילוק בין הלשון „ראש השנה“ ו„תחלת השנה“, שהראש הוא למעלה ומרומם (ולכן) כולל כל אברי הגוף, משא"כ תחלה אפשר להיות רק התחלת הענין.

32) ראה יל"ש עה"פ ישע"י שם (רמו שצא): ואשיבה שופטיך זה משה ואהרן ויועציך זה דוד ושלמה (וראה בביאור הגר"א עה"פ).

דינים (דה) שופטים – שהם מצ"ע באופן של הבדלה³³, ומתקבלים בדרך ציווי וקבלת עול – יתקבלו אצל בני וירדו „לך (ויתירה מזה) בכל שעריך“, בפנימיות, באופן שנעשה התחלה ו„שער“ – „שעריך“.

ויומתק ע"פ הפירוש בזה³⁴ בעבודת ה', ש„שעריך“ קאי (גם) על שערי (אברי) האדם (עיניו, אזניו, אפו ופיו, כדלקמן סי"ב) שהם „שער“ ופתיחה בינו ובין כל הסובב אותו, ו„בכל שעריך“ צריך להיות „שופטים תתן לך“ – שכל אבריו וכחותיו יונהגו ע"י ה„שופטים“ שבנפשו, המוחין דנפשו האלקית (שופטים)³⁵, שאתם הוא לומד תורה. היינו, שלימוד התורה והוראות התורה (שופטים) שלו ינהיגו וירדו ויתלבשו – ובאופן ד„תתן“ ד„כל הנותן בעין יפה הוא נותן“³⁶ – „בכל שעריך“, בכל איבריו וכחותיו הפנימיים, באופן שחודרים בו לגמרי – „שעריך“, השער וההתחלה שלו. שזה נפעל ע"י „יועצין“, שהם „כתבחהל“³⁷, כנ"ל.

ז. עפ"ז יובן הטעם לכך שלאחרי

33 ולכן נאמר „שופטים ושטרים“ בלשון סתם.

34 ש"ך עה"ת ריש פרשתנו. וראה בארוכה אוה"ת פרשתנו ע' תככ. ועוד.

35 ראה תניא פי"ג.

36 ראה ב"ב נג, א. א. סה, א. עא, סע"א. רמב"ם הל' מכירה פכ"ה ה"ד. הל' זכיה ומתנה פי"א הכ"ב.

37 והטעם שלא נאמר „יועצין“ בפרשתנו – כי בלשון התורה נאמר הכל בכללות, ובכללות הציווי הוא „שופטים גו' תתן לך בכל שעריך“ (וזה כולל ברמו גם הפרט ד„יועצין“, שהעבודה צ"ל בפנימיות), ובהיותו ציווי לדורות ה"ז כולל כל המצבים, גם כשזקוקים לשוטרים (כנ"ל ס"ג); משא"כ ביעוד הגאולה, עיקר החידוש ד„ואשיבה שופטיך גו'“ נעשה ע"י „שופטיך“ ו„יועצין“, כדלקמן בפנים.

ביאת המשיח לא יצטרכו ל„שוטרים“, כיון שאז יהיו „שופטיך“ ו„יועצין“ בשלימות – הן המשפטים והוראות התורה הבאים ע"י „שופטיך“ ביחד עם נתינת כח הנעלית שבוה, והן העצות הטובות הבאות ע"י „יועצין“, המביאות זאת בפנימיות בהאדם, ודוקא ע"י שני ענינים אלו נעשה יהודי הדור לגמרי בתורה ומצוות ואלקות³⁸, כך שאינו צריך יותר לשוטרים (כפי"ה והכרח) כדי לקיים את דבר ה':

ע"י „שופטיך“ בלבד, הוראות התורה שיהודי מקבל בקבלת עול בדרך ציווי וגזירה – חסרה העבודה הפנימית, החודרת בהבנתו והרגשותיו, הבאה ע"י „יועצין“. ובמילא נשאר עדיין נתינת מקום ואפשריות (בכחות הפנימיים שלו) לענין הפכי; ע"י „יועצין“ בלבד, שזהו עצה טובה עבור השומע והמקבל, חסר כח התורה והסיוע שלא בערך הבא ע"י פס"ד השופט (כנ"ל), כלומר, בגילוי אלקות שבוה. דוקא ע"י שני הענינים – „שופטיך“ ו„יועצין“ – נפעל שהאדם עצמו (באופן של התלבשות בפנימיות מציאותו ע"פ הוראות התורה (ע"י „שופטיך“), שאז אין יותר מקום ואפשריות שהאדם יצטרך לכפי" (ע"י שוטרים) לקיים את הוראות השופטים.

ה. מהאי טעמא גופא שצריך להיות „יועצין כתבחהל“ בכדי להביא את שומע

38 ע"ד הידוע (ראה תניא פל"ו – מו, א) שלע"ל תתמלא שלימות הכוונה ד„דירה לו יתברך בתחתונים“ (ראה תנחומא נשא טז. שם בחוקתי ג. במדב"ר פי"ג, ו) – ששני ענינים בזה: השלימות בגילוי אלקות, „דירה לו יתברך“, „לו“ לעצמותו (המשך תרס"ו ס"ע ג. ובכ"מ – נסמנו בסה"מ מלוקט ח"ב ע' רמא הערה 32); וגם, שהדירה לו ית' תהי' „בתחתונים“, בגדרי התחתונים.

ובשנה זו גופא – נמצאים כבר בסיום השנה, בחודש אלול – חודש החשבון דשנה שעברה וחודש ההכנה לשנה הבאה. ובחודש זה כבר עברנו את ז' הימים הראשונים, ז' ימי ההיקף¹³⁵ (מיום ראשון עד יום השבת), הכוללים את כל ימי השנה (שעברה והבאה) – וא"כ מתאים עוד יותר לערוך חשבון צדק וההכנות המתאימות לשנה הבאה בנוגע לעבודה הנ"ל ד„ואשיבה שופטיך כבראשונה ויועצין כתבחהל“.

ונוסף על זה כבר עברו שלשה שבועות (למעליותא) שלמים מה, שבעה דנחמתא, ואוחזים כבר בההפטורה ד„אנכי אנכי הוא מנחמכם“¹³⁶, מענה הקב"ה¹³⁷ על טענת בני „ותאמר ציון עזבני אד' וה' שכחני“¹³⁸, ובסגנון אחר – „עד מתי?!“ והקב"ה משיב ש„אנכי אנכי הוא מנחמכם“, כולל – הנחמה בכפליים (אנכי אנכי) דהגאולה האמיתית והשלימה.

יג. ויהי רצון, שע"י העבודה בקיום „שופטים גו' תתן לך בכל שעריך“, באופן ד„ואשיבה שופטיך גו'“ הנ"ל – יקויים זה בפועל ממש, ב„שעריך“ בארץ ישראל, וב„שעריך“ דביהמ"ק השלישי, ש„טבעו בארץ שערי“¹³⁹, ובנ"י ע"י עבודתם מעמידים זאת מחדש¹⁴⁰, וביחד עם זה בית המקדש עצמו (שהוא בנוי ומשוכלל למעלה¹⁴¹) יורד מלמעלה

למעליותא, מבחי' „ישת חושך סתרו“¹²⁸, כפי שמגלה את עצמו „בקרבנו“ ע"י „נביא אקים להם גו' כמוך“, נשיא הדור ש„הוא הכל“¹²⁹, „צדיק יסוד עולם“¹³⁰,

ע"ד אבן השתי' – שנמצאת במקום מסויים בעולם הוה הגשמי¹³¹, וקיימת תמיד בלי שינויים (אפילו לא השינוי דגניזה, כהארון שנגנז¹³² וכיו"ב), ע"ד שופט ונביא שקיים (נצחי) בכל דור (כסימן לגילוי אלקות בעולם באופן תמידי) – שממנה הושתת כל העולם כולו¹³². ושני הענינים באבן השתי' – (א) נקודה אחת (ב) הכוללת הכל (ממנה הושתת כל העולם) – מרומזים גם באותיות ד„שתייה“¹³³ (ועד"ז בתיבת „ישת“ ד„ישת חושך סתרו“ כנ"ל): היו"ד מורה על נקודת הביטול (קבלת עול) – ע"ד הענין ד„שופטיך“, וה„שתה“ מורה על התפשטות – כנראה בצורת האותיות ש, ת וה' – ע"ד הענין ד„יועצין“.

ובהדגשה יתירה בשנה זו – הי' תהא שנת אראנו נפלאות, שכוללת את רוב האותיות ד„שתייה“, ובמקום היו"ד (ה'שית"ת¹³³) בא הנ"א; והכנה לשנה הבאה – הי' תהא שנת נפלאות בינה, עם המעלה דבינה (בחי' „יועצין“ בערך לנקודת החכמה), ששרשה הוא למעלה מחכמה (ראי, אראנו)¹³⁴.

128 תהלים יח, יב.

129 פרש"י חוקת כא, כא.

130 משלי י, כה.

131 יומא נג, ב.

132 שם נד, ב.

133 ולהעיר שבשנת ה'שית"ת (שנת הסתלקות כ"ק מו"ת אדמו"ר) התחילה תקופה חדשה בפעולתו ועבודתו כו'. ובפרט לאחרי שעברו יותר מארבעים שנה מאז, כאשר ניתן לבניי „לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע“ (תבואו כט, ג).

134 ראה סה"מ מלוקט ח"ג ע' קסט. וש"נ.

135 ראה שו"ת הרשב"א ח"א ס"ט. הובא ונת' בד"ה ויהי ביום השמיני תרע"ת, תש"ד, תש"ה, ועוד.

136 ישעי' נא, יב.

137 ראה אבודרהם בסדר פרשיות וההפטרות בשם המדרש.

138 שם מט, יד.

139 איכה ב, ט. וראה במבד"ר פט"ו, יג, ועוד.

140 ראה גם לקו"ש ח"א ע' 98. ועוד.

141 פרש"י ותוס' סוכה מא, סע"א. ועוד.

מיסוד על תורה שבכתב ותורה שבע"פ, ודברי תורה והוראות דרבתינו נשיאינו.

שיהי' "שופטים תתן לך בכל שעריך", שכל ז' שערי האדם, ב' העינים ובי' האזנים, ב' נחירי האף שלו ופיו – יונהגו ע"פ הוראות תורתנו הקדושה כפי שנמסרו ע"י "מאן מלכי רבנן" בכלל, ובפרט ע"י "שופט" ו"יועץ" הדור – נשיא דורנו,

ובפרטיות יותר: כשם שישנו שופט ונביא בכל דור, וזהו "מיסודי הדת", שתמיד ובכל מקום ישנו גילוי אלקות למטה – עד"ז הוא גם בפרטיות בתוך יהודי בעצמו, יש לו נשמה, שהיא "חלק אלוהה ממעל ממש"¹²¹, ממש גם בפירושו שזה קיים באופן נצחי (גם כפי שירדת למטה לעולם הזה הגשמי).

ותוכן ההוראה ד"שופטים גו' תתן לך בכל שעריך" הוא בזה, שהוראות ה"שופט" וה"יועץ" הכללי נמשכים ועוברים ע"י ה"שופט" וה"יועץ" הפרטי שבכל נפש האלקית – שכל ה"שערים" (אברים גשמיים) שלו מונהגים ע"י ג' המוחין שלו (ה"שופטי"), ומדותיו שבלב ("יועצין"), שכל ומדות דנפשו האלקית, הלומדת ומבינה את הוראות התורה, ובפרט כפי שמתבאר ע"י "שופט" הדור כ"ק מו"ח אדמו"ר, ומוריד זאת במדות הלב שלו, אהבה ויראה וכו'¹²².

היינו, שלימוד התורה שלו צריך להיות לימוד שמביא לידי מעשה, המתבטא בהנהגתו בפועל – הן בכח הראי' שלו, הן בכח השמיעה שלו, הן בחוש הריח שלו והן בדיבור וטעימה (בפה) שלו.

ובכל אחד מהם – בשני הכיוונים דימין ושמאל, עשה טוב וסור מרע,

(121) תניא רפ"ב.

(122) ראה שם פ"ג.

שכנגד זה הם ב' העינים, ב' האזנים ובי' נחירי האף. וגם הפה – טועם ("חך אוכל יטעם"¹²³) הן טעם מתוק והן טעם מר¹²⁴. כלומר, שהוראת השופט (ובפרטיות – השכל דנה"א) מקיפה ומורה כיצד צריך להתנהג בכל העינים בחיים – "מטעמים" לשון רבים (כמבואר בתניא¹²⁵), הן העינים שהם "מתוקים" והן העינים שהם "מרים" (בחיצוניות), אבל – מגלים בהם (וזה חלק מהוראת השופט), שבאמת ובפנימיות גם הדבר המר הוא "מתוק", ואדרבה – מתיקות נעלית יותר מדבר שהוא לכתחילה מתוק (ע"ד המעלה דחסדים הנסתרים).

ובאופן – שכל הפרטים ופרטי פרטים דחיי היהודי חדורים ומונהגים ע"פ הוראות ה"שופט" וה"יועץ" שלו – נשמתו.

וכך גם בכללות יותר – כל איש ואשה הם ה"שופט" וה"יועץ" דביתם ובני ביתם, וצריכים להנהיג את הבית ע"פ הוראות ועצות התורה.

עד בכללות עוד יותר, כנ"ל – שכאו"א מישראל, אנשים נשים וטף, מקבלים על עצמם ומקיימים את הוראות שופט ויועץ הדור. ומשפיעים כך על אשתו ובני ביתו, עד על כל אלו שיכול להגיע אליהם.

עד גם בכללות העולם – באופן שכל העולם, גם עולם מלשון העלם והסתרת¹²⁶, עם כל פרטיו ופרטי פרטיו נעשה רשות היחיד חדור בנקודה האחת והיחידה דיחידו של עולם¹²⁷ (מלשון העלם

(123) איוב יב, יא.

(124) ראה רמב"ם הל' דיעות פ"ד.

(125) פכ"ז.

(126) ראה לקו"ת שלח לו, ד. ובכ"מ.

(127) ראה תניא ספ"ג. ובכ"מ.

ושוטרים תתן לך בכל שעריך" הוא ציווי עיקרי ויסודי⁴³ בכל המקומות, גם בחוץ לארץ, ובכל הזמנים, גם בזמן הזה (בתור שליחותם של ב"ד הראשונים⁴⁴, וכמו שנאמר בפרשתנו⁴⁵ – "ובאת גו' אל השופט אשר יהי' בימים ההם"⁴⁶ ודרשת והגידו לך את דבר המשפט, ועשית על פי הדבר אשר יגידו לך", עד שה"שופט אשר יהי' בימים ההם" בכל דור הוא "כשמואל בדורו כו' (עד) כמשה בדורו"⁴⁷.

ושלימות ענין השופט והתחם הוא כאשר נוסף לזה, "נהנין ממנו עצה ותושי"⁴⁸, או שנוסף על השופט רב מורה הוראה בדורו יש לו (בנפרד) גם "יועצין" ("עשה לך רב"⁴⁹ וכיו"ב), הנותן לו עצות ביראת שמים ועבודת ה'.

וע"י הציות ל"שופטיך" – רב מורה הוראה שלו, הנותנים את פסקי הדינים

העצה להבנה והרגשה פנימית בתומ"צ וביהדות, באופן שזה נעשה ה"תחלה" וה"שער" שלו (ולא שנשאר כדבר חדש שהוא שלא בערכו) – מובן, שזה צריך לבוא ע"י עבודת היהודי עוד קודם הגאולה, עבודה לפי ערכו, צעד אחר צעד ודרגא אחר דרגא, בכדי להכין אותו ולעשותו כלי מוכשר לקבל את הגילויים דימות המשיח, כולל – "ואשיבה שופטיך כבראשונה ויועצין כבתחלה".

ונוסף לזה: ע"פ הידוע שתכלית השלימות דימות המשיח, תלוי במעשינו ועבודתנו כל זמן משך הגלות, כי הגורם שזכר המצוה היא המצוה בעצמה כו'⁵⁰. וכל ההמשכות מלמעלה באות באופן דמדה כנגד מדה⁵¹, שעבודתו של יהודי צריכה להיות מעין ההמשכה שהוא ממשיך ע"י עבודה זו⁵² (וע"ז נעשה כלי פנימי להמשכה) – מובן בנדוד⁵³, שבכדי להגיע ולקבל את המצב ד"ואשיבה שופטיך כבראשונה ויועצין כבתחלה" בימות המשיח, צריך להיות ביהודי מעין זה בעבודתו נכשו⁵⁴ – שיהדות ותומ"צ יהיו אצלו בשני האופנים: בדרך "שופטיך" – קבלת עול בקיום הוראות התורה, ובדרך "יועצין" – שהוראות התורה יתקבלו אצלו בפנימיות כעצה טובה.

וענין זה נפעל ע"ז שבני בכל דור ודור מציינים ל"שופטים" ו"יועצים" של דורם – כמבואר בפוסקים⁵⁵, ש"שופטים

(39) תניא רפ"ז.

(40) ראה סוטה ת, ב. ט, ב. וש"נ. תוספתא סוטה רפ"ד. מדרש לקח טוב שמות ג, ו. ועוד.

(41) ראה בארוכה סה"מ מלוקט ח"ג ע' מו"ח. וש"נ.

(42) רמב"ם הל' סנהדרין פ"א ה"א"ב, ע"פ סנהדרין נו, ב. מכות ז, א. וראה אנציקלופדי' תלמודית ערך בית דין בתחלתו (ע' קג). וש"נ.

(43) ראה חינוך מצוה תצא: המצוה הזאת עמוד חזק בקיום הדת.

(44) גיטין פה, ב ובתורה במילתא. ב"ק פד, ב. טור חו"מ סימן א. וראה רמב"ם הל' סנהדרין פ"ה ה"ח (בנוגע לחוץ לארץ). וראה אנציקלופדי' תלמודית שם ע' קנא. ע' קסא ואילך. וש"נ.

(45) יו, ט"י.

(46) "אין לך אלא שופט שבימך" – פרש"י עה"פ, מ"ה כה, ריש ע"ב. וראה גם ספרי עה"פ.

(47) ר"ה שם. פרש"י פרשתנו יט, יז (ד"ה אשר); טור חו"מ סכ"ה (ושם הובא רק שיפתח בדורו כשמואל בדורו). וראה של"ה פרשתנו שעו, א"ב.

ואיתא בראשונים (רא"ש סנהדרין ספ"ג. ב"ק קיב, ב. מרדכי סנה' שם סתש"ט. ועוד. וראה אנציקלופדי' תלמודית ערך ב"ד הגדול ע' קפ. וש"נ) – שבזמן הזה שאין לנו ב"ד הגדול, כל ב"ד חשוב שבדור נקרא ב"ד הגדול. וברמב"ם ריש הל' ממרים (בנוגע לב"ד הגדול): כל מי שמאמין במשה רבינו ובתורתו חייב לסמוך מעשה הדת עליהם ולהשען עליהם.

(48) אבות פ"ו מ"א (הפרק דשבת זה).

(49) שם פ"א מ"ו. שם מ"ז.

והוראות התורה, ו"יועציך" - פועלים ונעשים כלי פנימי (ע"י יועציך) בכדי לקבל את ה"ואשיבה שופטיך כבראשונה ויועציך (לשון נוכח - יועץ שלך) כבתחלה", גם הענינים שלא בערך (שופט), כנ"ל.

ט. דוגמא להנ"ל ישנה מהחילוק בין דברי תורה ודברי הנבואה⁵⁰ (שאודות שניהם מדובר בפ' שופטים⁵¹):

תורה היא למעלה מהעולם (קדמה לעולם⁵²). תורה היא חכמתו ורצונו של הקב"ה⁵³, שהיא למעלה משייכות לגדרי העולם, כשם שלית מחשבה תפיסא ב"י כלל⁵⁴ [והגם שהתורה, "ירדה ונסעה כו"⁵⁵ ובאה בהתלבשות בהבנה והשגה למטה, עד ש"נקראת על שמו"⁵⁶, אך היא נשאת בעצם מהותה - עצם התורה - למעלה מהבנה והשגה]. ולכן גם אופן פעולת התורה בעולם - הוא בעיקר בדרך ציווי ופס"ד מלמעלה.

משא"כ נבואה - אע"פ שהיא דבר הוי', ה"ה התגלות אלקות לנבראים, "גילה סודו אל עבדיו הנביאים"⁵⁶, בגדרם הם⁵⁷ (אם ישנם התנאים דחכם גבור כו"⁵⁸), שנקלטת בדעתו ושכלו של הנביא,

50) הבא להלן, ראה בארוכה לקו"ש ח"ט ע' 142 ואילך. ספר השיחות תשמ"ח ח"א ע' 211 ואילך.

51) יו, ה ואילך. ית, יד ואילך.
52) ראה שבת פח, ב. פסחים נד, א (וש"ג). מדרש תהלים צ, ד. בר"פ, ב. תנחומא וישב ד. וש"ג. ח"ב מט, א. וראה סה"מ תש"ח ס"ע 272.

53) תניא פ"ד.
54) תקו"ז בהקדמה (יו, א).
55) ראה קידושין לב, ריש ע"ב (ובפרש"י). ע"ז יט, א.

56) עמוס ג, ז.
57) ראה שער רה"ק ושער היחודים (להאריז"ל) בתחלתם.
58) רמב"ם הל' יסודי התורה רפ"ז.

באופן שמתאחד עם זה⁵⁹ - "מתלבשת בשכלם והשגתם במראה הנבואה וגם במחשבתם ודיבורם כמ"ש⁶⁰ רוח ה' דיבר בי ומלתו על לשוני"⁶¹, וענין הנבואה צריך לבוא בגלוי דוקא בדיבור, "כל לשון נבואה אדם המכריו ומשמיע לעם כו' והוא מגזירת נבי שפתיים⁶² כו"⁶³, לא כתורה שיכולה (מצד ענינה) להשאר במחשבה; וגם לתוכן הנבואה יש שייכות לעולם, "אין" הנביא עומד אלא להודיענו דברים העתידיים להיות בעולם כו"⁶⁴.

ויש לומר לכאורה, שתורה ונבואה הם בכללות ע"ד החילוק בין "שופטיך" ו"יועציך": שופט ענינו - לפסוק דיני התורה, וזה בא בדרך ציווי וגזירה. יועץ נותן עצה ה"מלובשת" בלבושים של שומע העצה, בהבנתו והשגתו - ע"ד ענין הנבואה⁶⁵ (הקשורה⁶⁶ עם כליות יועצות⁶⁶, בחי' נצח והוד⁶⁷), שהנביא (שאינו שופט⁶⁸) נותן עצה בנוגע להנהגה בעניני העולם ("דברים העתידיים להיות

59) ראה בארוכה לקו"ש חכ"ג ע' 86 ואילך.
60) שמואל"ב כג, ב.
61) שעוה"ה"א ספ"ב. ולהעיר מתו"ח בא קמ, ב ואילך.

62) ישע"י נז, יט.
63) פרש"י וא"ר ז, א.
64) רמב"ם שם פ"י ה"ג.
65) כולל גם "לצוות על דברי התורה ולהזהיר העם שלא יעברו עליו" (שם פ"ט ה"ב), ואפילו בנוגע לנביא עצמו, "להרחיב לבו ולהוסיף דעתו כו" (שם ספ"ז) - תכלית ומטרה השייכות להעולם ודהאדם כו'.

66) ראה אוה"ת נ"ך ע' שסח, מוז"ג קצג, ב.
67) שער הנבואה להאריז"ל, הובא בשעוה"ה"א פ"ה (פ, א).
68) ברכות טא, סע"א, וש"נ.

69) ראה ספר הליקוטים דא"ח צ"צ ערך עצה ע' שנה, וש"נ.
70) ראה הקדמת הרמב"ם לפירוש המשניות ד"ה והחלק השני בסופו.

- כדעת ה"שופטיך" ו"יועציך" - רבים. וע"י הקבלה וקיום ההוראות ד"שופטיך" ו"יועציך" שבדורנו - נעשה ע"ז גופא מעין והתחלת קיום התפלה¹¹⁹ "השיבה שופטינו כבראשונה ויועצינו כבתחלה" בגאולה האמיתית והשלימה (כנ"ל), במכ"ש מ"סוף מעשה במחשבה תחלה¹²⁰, עאכו"כ שזה כבר גם בדיבור ("נבי שפתיים", ענין הנבואה), כנהוג לאחרונה לבטא את הדברים בדיבור, כולל ובמיוחד - שהנה הנה באה הגאולה.

- ועפ"ז ישנו גם מענה על השאלה ששואלים על כך שמדברים לאחרונה - שהגאולה באה תיכף ומיד ממש - לכאורה: כיצד זה יכול לעבור ולהצליח בצורה חלקה כל כך; כיצד יגיבו בני הבית על זה, ומה יאמר העולם על כך?! והמענה הוא, שאילו עניני הגאולה היו חידוש, אולי ה"י מקום לשאלה; אבל היות והגאולה אינה חידוש דבר, אלא כל עניני הגאולה התחילו כבר ("כבתחלה") וכבר נמשכו ונתקבלו בעולם הזה הגשמי התחתון שאין תחתון למטה ממנו (בבחי' "ויועציך כבתחלה") - לא יהי' פלא כאשר הגאולה באה תיכף ומיד ממש!

יב. ובפשטות:

בעמדנו בהתוועדות חסידים בד' אמותיו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו - צריך כל אחד, אנשים נשים וטף, לכל לראש לקבל על עצמו החלטות טובות לקיים את כל ההוראות הטובות והעצות שדובר עליהם בהתוועדות -

משום שאלו דבריו של הנביא, אלא משום שאלו דברי הקב"ה ע"י נביא זה!

[אפילו לא דברי הקב"ה שנאמרו ע"י נביא שני, אבל לא נאמרו אליו].

ישנה ההוראה כנ"ל, שצריכים לפרסם לכל אנשי הדור, שזכינו שהקב"ה בחר ומינה בעל-בחירה, שמצד עצמו הוא שלא בערך נעלה מאנשי הדור, שיהי' ה"שופטיך" ו"יועציך" ונביא הדור, שיורה הוראות ויתן עצות בנוגע לעבודת כל בני"י וכל האנשים דדור זה, בכל עניני תורה ומצוות, ובנוגע לחיי והנהגת היום יום הכללית, גם ב"בכל דרכיך (דעהו)" ו"כל מעשיך (יהיו לשם שמים)"¹¹⁵,

עד - הנבואה העיקרית - הנבואה¹¹⁶ ש"לאתר לגאולה" ותיכף ומיד ממש "הנה זה (משיח) בא"¹¹⁷.

וביחד עם הזכות - יש לכל אחד מאנשי דורנו האחריות לקבל על עצמו את ה"שופטיך" וה"יועציך", ולציית להוראות ועצות טובות שלו - ובלשון רבים ("שופטיך" ו"יועציך"), ריבוי משפטים וריבוי עצות, נוסף על כך שזה בא (ומיוסד על ההוראות והעצות) מ"שופטיך" ו"יועציך", "מאן מלכי רבנן", ורבותינו נשיאינו בדורות שלפני זה - שאז יש לזה גם התוקף המובן לכל א' בבחי' עצה טובה (לא רק בדרך ציווי), שאפילו אם הוא אוהו מעצמו (ואפילו אם יש לו ע"פ תורה וש"ע ממה לאחוז מעצמו), הרי יחיד ורבים הלכה כרבים¹¹⁸

115) משלי ג, ו. אבות פ"ב מ"ב. וראה רמב"ם הל' דיעות ספ"ג. תושו"ע או"ח סרל"א.

116) לא רק בתור חכם ושופט אלא בתור נביא, שזהו בודאות - ראה מאמרי אדה"ז הקצרים ע' שנה"ו.

117) שה"ש ב, ח ובשהש"ר עה"פ.

118) ברכות ט, א. וש"נ.

119) ולהעיר שזוהי ברכה ה"א בתפלת שמונה עשרה, אשר ענין אחד עשר הוא בחי' כתר, שלמעלה מהשתלשלות דע"ס (ע"ד בחי' שופט שהוא שלא בערך להנשפטים), הכולל ונמשך גם בע"ס (ע"ד בחי' יועץ).

120) פיוט, לכה דוד"י.

דורנו, ובאופן הולך ומוסיף ואור, עד לימים האחרונים - שנדפס גם (ספר התניא, תושב"כ דחסידות¹⁰⁶), ב"ברניל", הכתב עבור "סגי נהור"¹⁰⁷ ר"ל (כמדובר לעיל¹⁰⁸).

וע"פ ההכרזה הנ"ל דכ"ק מו"ח אדמו"ר, שכבר סיימו את כל עניני העבודה, כולל העבודה דרבותינו נשיאינו כ"שופטיך" ו"יועציך" עד היום הזה, ו"אכשור דרי"¹⁰⁹ כפשוטו - מובן, שכבר הגיע הזמן ד"ואשיבה שופטיך כבראשונה ויועציך כבתחלה" בתכלית השלימות (ואין צריכים לשוטרים, כיון שכבר הכל מבורר), לאחר הטעימה וההתחלה בזה ע"י רבותינו נשיאינו¹¹⁰.

יא. מזה מובן הלימוד לכל או"א בעמדנו בשבת פרשת שופטים בדורנו זה ובפרט בזמן האחרון, הרגעים האחרונים דהגלות - שצריכה להיות עבודה בהתאם מדה כנגד מדה למצב הגאולה:

לפרסם אצל עצמו ואצל כל אלו

106 מכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר - נדפס בקיצורים והערות לתניא ע' קיה ואילך. אגרות קודש שלו ח"ד ע' רכא ואילך. וראה שם ח"ה ע' 3.

107 שזה מפני שהוא "סגי נהור" כפשוטו - מפני ריבוי אור שנכנס בעין, וחסר בהכיסוים כו' (ראה אוה"ת בראשית תתלה, ב. שה"מ תרס"ח ע' לב. המשך תער"ב ח"א ע' ערה. ח"ב ס"ע א"כד ואילך). ועוד יש לומר, שע"י הירידה העדר הראי' (לפי שעה), נעשה אח"כ גילוי אור וראי' ביתר שאת וביתר עוז, כיתרון האור מן החושך (קהלת ב, יג).

108 סה"ש תנש"א ח"ב ע' 764 (לעיל ע' 364) ואילך.

109 לשון חז"ל - יבמות לט, ב. חולין צג, ב.

110 ראה פיה"מ להרמב"ם שבהערה 8: ואשיבה שופטיך כבראשונה ויועציך כבתחלה. . זה יהי' בלי ספק כשיכון הבורא ית' לבות בני אדם ותרבה זכותם ותשוקתם לשם יתברך ותגדל חמתם לפני בוא המשיח כו'.

שאפשר להגיע אליהם - שצריכים לקבל על עצמם ולקחת על עצמם (ביתר חוזק) את ההוראות והעצות ד"שופטיך" ו"יועציך" שבדורנו - "מאן מלכי רבנן"¹¹¹ בכלל, ובפרט נשיא דורנו - הבא בהמשך לרבותינו נשיאינו שלפניו - שופט דורנו ויועץ דורנו ונביא דורנו, וכציווי התורה הנ"ל¹¹²: "נביא אקים להם מקרב אחיהם כמוך ונתתי דברי בפיו ודיבר אליהם את כל אשר אצוננו", "אליו תשמעו"¹¹³, וכפס"ד הרמב"ם הנ"ל, שאם יש לאחד המעלות והשלימויות שצריכים להיות לנביא ומראה אותות ומופתים - כפי שראינו ורואים בהמשך קיום ברכותיו אצל נשיא דורנו - הרי "אין אנו מאמינים בו מפני האות לבדו כו' אלא מפני המצוה שצוה משה בתורה ואמר אם נתן אות אליו תשמעו", עי"ז ש"יאמר דברים העתידים להיות בעולם ויאמנו דבריו"¹¹⁴ (כפי שראו זאת אצל כ"ק מו"ח אדמו"ר),

ויתירה מזו: "נביא שהעיד לו נביא אחר שהוא נביא - כפי שהוא בנוגע לנשיא דורנו, ונמשך דבור שלאחריו ע"י תלמידיו כו' - הרי הוא בחזקת נביא ואין זה השני צריך חקירה"¹¹⁵; וצריכים לציית לו תיכף ומיד עוד, "קודם שיעשה אות", ו"אסור לחשוב אחריו ולהרהר בנבואתו שמה אינו אמת ואסור לנסותו יותר מדי כו' שנאמר¹¹⁶ לא תנסו את ה' אלקיכם כאשר נסיתם במסה כו' אלא מאחר שנודע שזה נביא יאמינו וידעו כי ה' בקרבם ולא יהרהרו ולא יחשבו אחריו כו"¹¹⁷, כיון שמאמינים בדברי הנביא, לא

111 ראה גיטין סב, א.

112 רמב"ם שם רפ"י.

113 שם ה"ה.

114 ואתחנן ו, טז.

הנבואה, משמתו נביאים האחרונים¹¹⁸). ויתירה מזו: הרמב"ם כותב באגרת תימן¹¹⁹, שבשנה מסויימת (כפי שמחשב שם), תחזור הנבואה לישראל, "ואין ספק שחזרת הנבואה היא הקדמת משיח (שנאמר¹²⁰ ונבאו בניכם ובנותיכם וגו')".

ויש לומר שהביאור בזה מובן ע"פ המדובר לעיל בענין "ויועציך כבתחלה", שבכדי שיוכלו לקבל את הגילויים דימות המשיח, צריכה להיות התחלה בזה בהעבודה עתה - בזמן הזה - בבחי' "יועציך" (ע"ד הנבואה), המשכה (עצה) שמתקבלת אצל האדם (באופן שיש לו שייכות לזה כבר, בתחלה), וזה מאפשר לו לקבל באופן פנימי את גילוי האלקות בימות המשיח, הן ד"שופטיך" והן ד"יועציך", כנ"ל.

ולכן הלכה היא לדורות - גם בזמן הגלות - ש"מיסודי הדת לידע שהא"ל מנבא את בני האדם", שתמיד (בכל הדורות) שייך הענין דגילוי הנבואה למטה, עד לדרגת נבואה שהיא מעין דנבואת משה, "נביא¹²¹ אקים להם מקרב אחיהם כמוך¹²²" - שלימות ענין הנבואה, כמבואר ברמב"ם בארוכה¹²³.

ועפ"ז יש לומר הטעם לכך שהרמב"ם מאריך¹²⁴ בנוגע לאופן נבואת משה,

בעולם", "כגון, לכו למקום פלוני או אל תלכו עשו מלחמה היום או אל תעשו כו"¹²⁵.

וכשם שישנו הציווי לשמוע ל"שופטיך" בכל הזמנים, כמ"ש בפרשתנו: "ובאת גו' אל השופט אשר יהי' בימים ההם" (כנ"ל ס"ו), כן הוא גם בנוגע לנביאים - כמ"ש אח"כ בהמשך הפרשה¹²⁶: "נביא מקרבך מאחריך כמוני יקים לך ה' אלקיך אליו תשמעו", וכפי שמאריך הרמב"ם בספר המדע¹²⁷, ש"מיסודי הדת לידע שהא"ל מנבא את בני האדם", ועל המצוה לשמוע לנביא, כמבואר שם¹²⁸ פרטי הדינים בזה.

כיון שהרמב"ם מביא זאת בספר "הלכות הלכות"¹²⁹ (ובאריכות גדולה), ועם ההקדמה שזהו "מיסודי הדת" - מובן, שזוהי הלכה הנוגעת לבנ"י בכל הדורות. והגם שאמרו תו"ל¹³⁰, "משמתו נביאים האחרונים חגי וזכרי" ומלאכי נסתלקה רוח הקודש מישראל" - דובר פעם¹³¹ הפירוש בזה שזה לא נתבטל לגמרי (אלא "נסתלקה", אבל לא "בטלה" או "פסקה"¹³²), וכדמוכח מזה שגם אח"כ מצינו השראת רוח הקודש אצל כמה וכמה¹³³ (וכמובן גם מזה שבספרו הלכות - בין כל התנאים בנוגע לנבואה - אין הרמב"ם מביא שום תנאים בנוגע לזמן

71 רמב"ם שם פ"ט ה"ב.

72 יח, טו.

73 פרק ז"י.

74 הקדמת הרמב"ם לספר היד.

75 יומא ט, ב. סוטה מה, ב. תוספתא שם

פ"ג, ד. סנהדרין יא, א.

76 לקו"ש ח"ד ע' 72 ואילך.

77 כהלשון בגמ' סוטה שם בנוגע לכמה

דברים שבטלו.

78 ראה שערי קדושה (להרח"ו) שער ג פרק

ז. פרקי גילויים להר"ר מרגלית בפתיחתו לשו"ת

מן השמים. וש"נ. וראה גם לקו"ש שם ע' 73.

79 ראה לקו"ש שם ובהערה 25.

80 פרק ג.

81 יואל ג, א.

82 פרשתנו יח, יח.

83 דאף שנאמר "ולא קם נביא עוד בישראל

כמשה" (ברכה לד, י. וראה רמב"ם שם פ"ז ה"ו),

הרי מפרש תומ"י שזהו בענין, אשר ידעו ה' פנים

אל פנים". וכמובן מהבטחה בפרשתנו, נביא

מקרבך מאחריך כמוני גו"¹²¹, "נביא אקים להם מקרב

אחיהם כמוך" (כבפנים). ראה גם לקו"ש ח"א ע' 59.

84 שם.

דלכאורה: מאי דהוה הוה⁸⁵ - למאי נפק"מ בזה בספר הלכות הלכות לבניי בכל הדורות? ואם זה נוגע לזמן שלאחרי ביאת המשיח כאשר, "משה עמהם"⁸⁶, הרי יראו זאת בעצמם, ואין צריך לומר הלכה על זה עכשיו?

והביאור בזה: בכל הדורות - גם לפני תח"ה"מ של משה - נוגע לדעת את ההלכה ש,הא-ל מנבא את בני האדם" (גילוי אלקות בגדרי הנבראים), עד השלימות בזה כפי שהי' אצל משה⁸⁷. ויתירה מזו - בכל דור שייך ש,נביא אקים להם גו' כמוך", כמבואר ברמב"ם⁸⁸ ש,כל נביא שיעמד אחר משה רבינו אין אנו מאמינים בו מפני האות לבדו כו' אלא מפני המצוה שצוה משה בתורה כו", כלומר, שכל נביא הוא המשך נבואת משה ותורתו⁸⁹ (אלא שבגילוי הנבואה ישנם חילוקי דרגות, כמבואר ברמב"ם⁹⁰). ובדורנו נשיא דורנו כ"ק מו"ח אדמו"ר.

ובפרט לאחרי ש,תחזור הנבואה לישראל", שהיא "הקדמת משיח" (כנ"ל) - הנבואה שתהי' אצל משיח צדקנו (ש,נביא⁹¹ גדול הוא קרוב למשה רבינו⁹²), ואמרו חז"ל⁹³ ש,גואל ראשון (משה) הוא גואל אחרון", ובכל דור ודור ישנו אחד הראוי לזה - לכן צריכים

(85) ע"ד יומא ה, ב. ועוד.

(86) יומא שם. וראה תוד"ה אחד - פסחים

קיד, ב.

(87) לקו"ש ח"ג ע' 71. ע"ש.

(88) שם פ"ח ה"ב.

(89) שנבואת משה (שלימות הנבואה) מאמתת

ובמיתת התורה (ראה לקו"ש ח"ט ע' 185).

(90) רמב"ם הל' תשובה פ"ט ה"ב.

(91) ובתנחומא (ס"פ תולדות) משמע שהוא

נביא גדול משה - ראה לקו"ש ח"ו ע' 254 -

ועצ"ע.

(92) ראה שמור"ר פ"ב, ד. וז"א רנג, א. שער

הפסוקים פ' ויחי. תו"א ר"פ משפטים. ועוד.

ובפרט ע"י הגילוי דתורת חסידות חב"ד, בהתלבשות בחכמה בינה ודעת בהבנה והשגה, באופן שזה מובן אפילו בשכל דנפש הבהמית - עכ"פ בבחי' "עצה טובה קמ"ל" - שמתקבלת בשכל ורגש האדם, וע"י גילוי פנימיות התורה בחב"ד שבשכל ("יועציך") - עד באופן ד,טועמי' חיים זכו"¹⁰² (שע"י הטעימה טועמים את עצם הדבר) - נעשה שער ("שעריך") והתחלה ("יועציך כבתחלה") לגילוי פנימיות התורה לע"ל, וע"י הטעימה והתחלה עכשיו - נעשים בניי וכל העולם כלי פנימי לגילוי פנימיות התורה שלאחרי זה ע"י משיח צדקנו¹⁰³.

ובכל זה גופא ניתוסף עוד יותר בדורנו זה - כאשר ישנה השלימות דיפוצו מעינותיך חוצה בכל קצוי תבל, ובאופן המוכן בשכל בני אדם, אפילו של זה הנמצא בחוצה שאין חוצה הימנו, וגם - תרגום פנימיות התורה ותורת החסידות בלשון עם ועם¹⁰⁴ [רוסית¹⁰⁵, וכיו"ב] ע"י כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא

מה לעשות בעניני העולם הגשמי כו' כ"א לנביאים ממש אשר היו לפני משיחאל כו" - מ"מ, ידוע שלאחרי זה נתקבלו אצל אדה"ו - ורבותינו נשיאינו ממלאי מקומו - שאלות חסידים בענינים גשמיים (ראה אגה"ק שלו הידועה ד"ה נפש השפלה - אגרות-קודש אדה"ו סס"ה ע' קנא ואילך), וענה עליהן (ראה ס' שעורים בספר התניא לאגה"ק שם ע' 1585).

(102) שער הכוונות ענין טבילת ערב שבת.

פע"ח שער יח רפ"ג. ועוד. וראה בכ"ז לקו"ש

חט"ו ע' 282 ואילך. ח"כ ע' 173. וש"ב.

(103) ראה לקו"ש צו יז, א"ב. שער האמונה

פנ"ו ואילך. סהמ"צ להצ"צ מצות מינוי מלך פ"ג.

(104) ראה לקו"ש ח"ג ע' 862 ואילך. חכ"ד ע'

10. חכ"ו ע' 299 ואילך. שם ע' 315. סה"ש תשמ"ח

ח"ב ע' 629. לקו"ש חל"ו ע' 44-43. וראה לקו"ש

ח"ג ע' 180.

(105) וראה סה"ש שם הערה 54. לקו"ש ח"ג

שם.

האריז"ל⁹⁴, ואח"כ - "יפוצו מעינותיך חוצה"⁹⁵ ע"י רבותינו נשיאנו - שעל ידם "תחזור נבואה לישראל" (בלשון הרמב"ם הנ"ל)⁹⁶, "גלה סודו אל עבדיו הנביאים", הם הנם נביאי דורנו⁹⁷ עד "נביא מקרבך גו' כמוני" (בהיותם אתפשטותא דמשה שבכל דרא ודראו⁹⁸), והם "שופטיך" ו"יועציך" דדורנו:

הן "שופטיך" - בהיותם נשיאינו, ונשיא (מלשון התנשאות) הוא למעלה שלא בערך מאלו שעליהם הוא נשיא (ע"ד מ"ש⁹⁹, "ויגבה מכל העם משכמו ומעלה"), וגם רבותינו המלמדים תורה לכל העם - ע"ד "שופטיך"; והן "יועציך" - הנותנים עצות בעניני תורה ויראת שמים¹⁰⁰, עד גם עצות בענינים גשמיים (ענין הנביאים)¹⁰¹.

(94) אגה"ק סכ"ו (קמב, ב).

(95) ראה אגה"ק דהבעש"ט - נדפסה בכתר

שם טוב בתחלתו. ובכ"מ.

(96) ראה לקו"ש ח"ב ע' 589.

(97) "הבעש"ט ז"ל אשר כמוהו לא הי' מימות

הראשונים פלאי פלאות נסים היוצאים מהטבע

אשר היו נראים על ידו כאשר שמעתי מאדמו"ר

נ"ע שהוא ותלמידו הה"מ נ"ע היו רואים מסוף

העולם ועד סופו ממש בעין רא' והיו אומרים מה

שהיו רואים כאשר הי' נראה בעליל לתלמידיהם,

והיינו ע"י שהי' גלוי לפניהם אור שנברא ביום

ראשון שהשי"ת גנוז בתורה, הנה כל אלה

המופתים האמיתיים מגלים גילוי א"ס ב"ה

הבבע"ג. גם מוקני נ"ע שמענו עתידות קולע אל

השערה" (ספר החקירה להצ"צ מצות עדות ספ"ח

סה, סע"א). וראה שם נ, סע"א).

(98) זח"ג רעג, א. תקו"ז תס"ט (קיב, רע"א).

קיד, רע"א). ובכ"ד פנ"ו, ז: "אין דור שאין בו

כמשה". וראה תניא פמ"ד (סג, א). אגה"ק ביאור

לסי' ז"ך בסופו (קמז, ב).

(99) שמואל-א, י, כג.

(100) ראה אגה"ק סכ"ב (קלד, א).

(101) אגה"ק שם. - ואף שכתב אדה"ו שם

וזכרו ימות עולם כו' ואי' איפוא מצאתם מנהג זה

כו' להיות מנהג ותקון לשאל בעצה גשמיות כדת

לדעת בתור הלכה גם בזמן הזה (עוד קודם הגאולה), שישינה המציאות דגילוי הנבואה (אצל משיח עוד לפני הגאולה), כמעין והתחלת ("יועציך כבתחלה") שלימות גילוי הנבואה לאחרי הגאולה. היינו, שאין זה חידוש שיתחדש רק לאחרי הגאולה, אלא שהתחלה בזה נפעלת עוד קודם בבחי' "יועציך כבתחלה", ולכן כותב זאת הרמב"ם בספר ההלכות שלו (ובפרט שהרמב"ם כותב בספרו גם את ההלכות הנוגעות לימות המשיח, גם - ההקדמה לזה).

י. ע"פ הנ"ל יובן החידוש דדורות האחרונים בכלל ובפרט דדורנו זה ובפרט בזמן זה, שע"פ הכרות והודעת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו כבר סיימו הכל (כנ"ל ס"א), וע"פ כל הסימנים אוהזים כבר ברגעים האחרונים לפני הגאולה:

הזמן שהתורה צוותה "שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך" ובמשך הדורות מאז, ובפרט הדורות (הקודמים) של הגלות - כיון שלא זכו והגאולה לא באה אז, ה"ז רא"י שעדיין לא נסתיימו מעשינו ועבודתינו ועדיין נותר רושם מענין ד,חטאינו" (ש,מפני חטאינו גלינו מארצנו⁹³), ובגלל ההעלם והסתר דעולם עדיין לא אחז בשלימות בהמצב והזמן ד,שופטיך" (ובפרט ד, "יועציך", והיו צריכים ל,שוטרים" (לכפות שיתנהגו ע"פ משפט השופטים).

אבל לאחרי הריבוי הכי מופלג ד,מעשינו ועבודתינו" במשך כל הדורות, מובן שמתקרבים יותר ויותר למצב זה.

ובמיוחד בדורות האחרונים, כאשר ניתוסף הענין דגילוי פנימיות התורה, החל מה,מצוה לגלות זאת החכמה" בזמן

(93) נוסח תפלת מוסף דיו"ט.